

## Motion till riksdagen 2019/20:1110

av **Maria Gardfjell (MP)**

# Hållbar utveckling som obligatoriskt ämne i skolan

---

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att hållbar utveckling ska införas som obligatoriskt ämne i skolan och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

En grupp om 29 elever vid naturvetenskapsprogrammet på Rosendalsgymnasiet i Uppsala har tillsammans med mig utarbetat ett förslag om att hållbar utveckling bör införas som obligatoriskt ämne i gymnasiet.

Eleverna gick ut årskurs tre med profilen hållbar utveckling i våras och en kurs som deras lärare själva utvecklat inom den nuvarande läroplanens ram. Under kursen har de haft fokus på FN:s 17 hållbarhetsmål, de har granskat modeller för hur Arktis smälter och bevakat den massiva uppmärksamhet som klimathotet och Greta Thunberg fått i medierna. Eleverna har fått lära sig hur växthusgasutsläppen stiger i takt med den ökade levnadsstandarden hos världens växande befolkning. Att det krävs tre ben för att bygga hållbara samhällen, att det behöver fungera ekologiskt likväl som ekonomiskt och socialt. Eleverna skriver: ”Trots alla de utmaningar som vi människor står inför och hoten som kan verka skrämmande när man fördjupar sig i ämnet har vi tack vare kursen fått ökat hopp.” De har besökt allt från vågkraftsutvecklare på Uppsala universitet till klimatcertifierade hotell och hållbarhetsutbildningar för skolmatspersonal i Uppsala kommun och därigenom insett att det finns många olika sätt som unga kan bli delaktiga i miljö- och klimatarbete på.

I samband med att jag i min roll som riksdagsledamot besökte klassen och höll ett föredrag om riksdagens och regeringens arbete med hållbar utveckling och klimatfrågor

framförde eleverna synpunkten att hållbar utveckling bör vara ett obligatoriskt ämne i svenska skolan för att fler unga ska få den kunskap och de verktyg som krävs för att jobba och leva mer hållbart. Kunskap är grunden för hållbar utveckling, menade de vilket jag håller med om.

Jag frågade om eleverna ville ta fram ett underlag till mig om deras förslag. Det är det underlaget som utgör texten i den här motionen.

## Hållbarhetens tre ben

Ämnet hållbar utveckling innefattar alla tre av hållbarhetens ben, det ekologiska, ekonomiska och sociala. Det innebär att ett skolämne om hållbar utveckling utöver frågor om koldioxidutsläpp också tar upp många andra frågor – mikroplaster, förlust av biologisk mångfald, sociala frågor som integration, ekonomiska frågor som cirkulär ekonomi osv. För att kunna ha ett skolämne inom hållbar utveckling behövs utbildade lärare. Därför måste lärare under sin lärarutbildning kunna studera till lärare i ämnet hållbar utveckling, på liknande sätt som de kan läsa till ämneslärare i dag.

## Separat kurs i stället för riktlinjer

Enligt styrdokumentet (Gy 11, Agenda 21, Haagdeklarationen) så ska hållbar utveckling genomsyra samtliga skolämnen på olika nivåer, en riktlinje som eleverna menar inte efterlevs. Utöver nämnda styrdokument ingår det i de globala målen, Agenda 2030, att man ska garanteras utbildning om de globala målen. Lärarna i andra skolor har inte kunnat integrera hållbarhet i tillräcklig omfattning. Det blir ofta krystat om hållbarhet ska genomsyra samtliga kurser. Lärarna kommunicerar oftast inte med varandra om vem som ska ta upp olika hållbarhetsaspekter. Detta resulterar i att den hållbarhetsaspekt som oftast tas upp är densamma, nämligen klimat och växthusgaser. Följaktligen får eleverna höra samma aspekt om och om igen, vilket kan ge motsatt effekt då det uppfattas som tjatigt.

En separat kurs för hållbar utveckling skulle förse eleverna med ökad kunskap och ökat intresse för vår omvärld. Eleverna vill utrustas med verktyg som krävs för att kunna påverka samhället samt få information om konkreta förslag om hur de kan vara med och utveckla hållbarhetsarbetet. I kursen på Rosendalsgymnasiet har eleverna fått den möjligheten, en möjlighet de anser att alla elever ska få.

## Rida på vågen

Det finns ett tydligt opinionsstöd för hållbarhetsarbete. Ett tydligt exempel var när över 1,4 miljoner elever i över 100 länder skolstrejkade för klimatet med Greta Thunberg. Skolungdomar visar att de vill hjälpa till och det är vuxensamhällets ansvar att förse dem med nödvändiga verktyg så att de kan hjälpa till. Momentum finns att införa hållbar utveckling som skolämne.

## Sverige som föregångsland

Genom att införa hållbar utveckling som en obligatorisk kurs agerar Sverige som ett föregångsland. Sverige ligger i framkant när det gäller Agenda 2030 och hållbarhetsfrågor. Landet har resurser och kompetens som krävs för att ett skolämne ska kunna införas. Initiativet skulle kunna göra Sverige världsledande och spridas som gott exempel.

## En framtida bransch

Att införa hållbar utveckling som obligatoriskt ämne kan främja svensk ekonomi och konkurrenskraft. Grönt entreprenörskap och gröna industrier kommer vara en förutsättning för vår överlevnad och för att planeten ska kunna förvaltas för kommande generationer. Om Sverige inför hållbar utveckling som skolämne kan detta bli en grogrund för innovativa idéer och sätta Sveriges näringslivsutveckling i framkant.

## Elevernas utveckling främjas

Hållbar utveckling som obligatoriskt ämne i svenska skolan kommer inspirera och uppmana elever till en hållbar livsstil. Kunskap om miljöhoten och hållbara samhällen bygger en grund för att elever ska vilja vidareutbilda sig och finna lösningar på dessa problem. Att införa hållbar utveckling bör ske nu, när skolstrejker och ungas engagemang är stort. Utöver att det kan bidra till att elever gör mer medvetna val, så kommer Sverige gynnas av att fler unga börjar intressera sig för grön teknik och forskning.

## Avslutning och sammanfattning

Underlaget till den här motionen har eleverna på naturvetenskapsprogrammet på Rosendalsgymnasiet skrivit. Det är Alva Spångberg, Viggo Ulfsson, Emil Jonsell och Gunnar Karlström som skrivit och överlämnat en skrivelse till mig. Sammanlagt har 23 elever skrivit under förslaget. Deras lärare Annika Magnusson Ehn och Lena Wellhagen har också bifogat ett kursupplägg där kursplanen för hållbar utveckling på Rosendalsgymnasiets naturvetenskapliga program beskrivs.

Tre delar ringar in kursen: Tvärvetenskap, medvetenhet och lära tillsammans. Hållbar utveckling går bara att undervisa i om ämnen samarbetar. För Rosendalsgymnasiet har det varit biologi, kemi, samhällskunskap och geografi som samverkat inom ramen för kurserna – naturvetenskaplig specialisering 100 p samt politik och hållbar utveckling 100 p. Genom att bli medveten om problematiken genom att få fakta blir eleverna berörda. De som blir berörda blir handlingskraftiga. Hållbar utveckling är ett brett och ständigt föränderligt område. Lärarna kan aldrig ha all kunskap. Uppgiften blir istället att tillhandahålla redskap för att fördjupa sig i aktuella frågor, ha kontakt med experter, läsa nyttigivna artiklar, ordna seminarier. Kursen har funnits i 10 år och Rosendalsgymnasiet har därför stor erfarenhet av undervisning i hållbar utveckling.

Det är inom ramarna för kursen som idéerna om att alla elever borde ha rätt till en utbildning i hållbar utveckling vuxit fram. Ämnet hållbart samhälle<sup>1</sup> finns utvecklat inom ramen för dagens läroplan, vilket är bra, men inte tillräckligt, eftersom det inte är så många elever som har möjlighet att få den inriktningen. Jag tycker att elevernas förslag är bra.

*Maria Gardfjell (MP)*

<sup>1</sup> <https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-program-och-amnen-i-gymnasieskolan/gymnasieprogrammen/amne?url=1530314731%2Fsyllabuscw%2Fjsp%2Fsubject.htm%3FsubjectCode%3DH%25C3%2585L%26lang%3Dsv%26tos%3Dgy%26p%3Dp&sv.url=12.5dfce44715d35a5cdfa92a3>.